ULOGA PRIVATNOG OBEZBEĐENJA U UPRAVLJANJU RIZICIMA OD KATASTROFA

Nenad Radivojević
Univerzitet u Novom Sadu, Pravni fakultet u Novom Sadu

Apstrakt: Sve brojnije i destruktivnije pojave poput masovnih i učestalih elementarnih nepogoda, terorističkih napada na kritičnu infrastrukturu, havarija, tehničko-tehnoloških akcidenata i sličnih događaja često dovode do proglašenja vanrednih situacija. To je uticalo na to da države reorganizuju svoje elemente sisteme nacionalne bezbednosti, a posebno sisteme smanjenja rizika od katastrofa i upravljanja vanrednim situacijama, kako bi blagovremeno i adekvatno odgovorile na navedene oblike ugrožavanja. Okosnicu te reorganizacije čini i aktivnosti na donošenju pravnog okvira kojim se proširuje krug subjekta zaštite i spasavanja. Jedan od tih subjekta u društvu jesu i subjekta iz oblasti privatnog obezbeđenja.Predmet ovog rada jeste analiza pozitivnopravne regulative koja uređuje oblast privatnog obezbeđenja, zaštite kritične infrastrukture i oblast smanjenja rizika od katastrofa i upravljanja vanrednim situacijama u R. Srbiji, a cilj je sagledavanje aktuelne i moguće uloge privatnog obezbeđenja u upravljanju rizicima od katastrofa.

Ključne reči: privatno obezbeđenje, katastrofe, rizici, upravljanje rizicima.

1. Uvod

Na nastanak i razvoj privatnog obezbeđenja su, između ostalog, uticali i povećane potrebe pojedinaca, privrednih društava, kompanija, korporacija za sve većom zaštitom od one koju im pružaju državni organi (pre svih policija). Danas je krug poslova, odnosno usluga koje subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja pružju izuzetno širok. On uključuje usluge: patroliranja na javnom prostoru, lično obezbeđenje,

alarmne usluge, procene i upravljanje rizikom, sprečavanje gubitaka od udesa, vanrednih situacija i prirodnih katastrofa, bezbednost i zdravlje na radu, sprečavanje sajber i imovinskog kriminala, nasilja na radnom mestu, mere za sprečavanje terorizma, zaštita kritične infrastrukture, obezbeđenje transporta novca i drugih vrednosnih pošiljki, usluge upravljanja zatvorima ili provođenje zatvorenika i dr. (Hess, 2009; Fischer i sar., 2008). Kao što vidimo, oblast procene i upravljanja rizicima i aktivnosti u vanrednim situacijama predstavljaju jednu od delatnosti savremenih subjekata iz oblasti privatnog obezbeđenja, kao integralnog dela sistema nacionalne bezbednosti. Pri tome, posebnu pažnju države usmeravaju na uspostavljanje i ostvarivanje različitih modela saradnje policije i privatnog obezbeđenja u vanrednim situacijama (Radivojević, 2018; Lončar i sar., 2019; Cvetković i Janković, 2021). Ti potencijali i trendovi su, više ili manje, prisutni i u našoj državi.

Usvajanjem Zakona o privatnom obezbeđenju (ZoPO) 2013. godine počelo je stvarenje normativnih pretpostavki za organizovanje i funkcionisanje privatnog obezbeđenja kao dela sistema unutrašnje, privatne, javne i nacionalne bezbednosti. Ustavni osnov za donošenje ZoPO sadržan je članu 97, tačka 4 Ustava Republike Srbije,[26] kojim je propisano da Republika Srbija, između ostalog, „uređuje i obezbeđuje odbranu i bezbednost Republike Srbije i njenih građana".

U skladu sa ZoPO, pod privatnim obezbeđenjem podrazumevamo „pružanje usluga, odnosno *vršenje poslova zaštite lica, imovine i poslovanja fizičkom i tehničkom zaštitom* kada ti poslovi nisu u isključivoj nadležnosti državnih organa [...] koje vrše pravna lica i preduzetnici registrovani za tu delatnost, kao i pravna lica i preduzetnici koji su obrazovali unutrašnji oblik organizovanja obezbeđenja za sopstvene potrebe (samozaštitna delatnost)."[27] Kako bi mogli da pružaju usluge (obavljaju poslove), subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja moraju posedovati licencu izdatu od strane Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP).[28] Pri tome, licencu za obavljanje poslova privatnog obezbeđenja moraju posedovati kako subjekti koji direktno pružaju usluge, tako i one kompanije (privredna društva) koje delatnost obezbeđenja lica, imovine i poslovanja obavljaju isključivo za sopstvene potrebe (tzv. samozaštitna delatnost).

[26] *Službeni glasnik RS*, br. 98/06.
[27] ZoPO, čl. 2, st. 1.
[28] ZoPO, čl. 8-18.

Donošenjem Strategije nacionalne bezbednosti Republike Srbije[29] (SNBRS) 2019. godine subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja su prepoznati kao deo sistema unutrašnje bezbednosti naše zemlje. Naime, SNBRS je predviđeno da je „Sistem unutrašnje bezbednosti deo sistema nacionalne bezbednosti *namenjen za obavljanje poslova kojima se obezbeđuje bezbednost građana i imovine,* [...] *sprovode preventivne i operativne mere i izvršavaju zadaci zaštite i spasavanja ljudi i dobara od posledica elementarnih nepogoda i drugih nesreća, uključujući i mere oporavka od tih posledica.* Pored nadležnih organa državne uprave, *poslove unutrašnje bezbednosti obavljaju i pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja vrše poslove privatnog obezbeđenja,* u skladu sa zakonom."[30]

Pored SNBRS i ZoPO, načelne osnove za delovanje privatnog obezbeđenja u upravljanju rizicima od katastrofa nalazimo još i u Zakonu o sprečavanju katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama (ZoSRKiUVS)[31] i Zakonu o kritičnoj infrastrukturi (ZoKI).[32]

2. Privatno obezbeđenje kao integralni deo sistema smanjenja rizika od katastrofa i upravljanja vanrednim situacijama u Srbiji

U poslove privatnog obezbeđenja, u skladu sa ZoPO, spadaju i sledeći poslovi: „1) *procena rizika u zaštiti lica, imovine i poslovanja*; 2) *zaštita lica i imovine fizičkim i tehničkim sredstvima* [...] 3) planiranje, projektovanje i nadzor nad izvođenjem sistema tehničke zaštite, montaže, puštanje u rad, održavanje sistema tehničke zaštite i obuka korisnika [...].[33] Kao što vidimo, poslovi procene rizika kao kao osnove za upravljanje rizicima (i od katastrofa) iako ne *de jure* već *de facto*, spadaju u poslove privatnog obezbeđenja. To se takođe odnosi i na poslove primene određenih mera zaštite u skladu sa planom obezbeđenja u okviru pojedinih kompanija. Naročito je značajna zaštita onih kompanija koje čine kritičnu infrastrukturu (KI). U slučajevim nastanka katastrofa, privatno obezbeđenje se javlja kao subjekt koji prvi na licu mesta reaguje (obaveštava nadležne državne organe –

[29] *Službeni glasnik RS*, br. 94/19.
[30] SNBRS, deo 5.1.2. Izvršni deo sistema nacionalne bezbednosti.
[31] *Službeni glasnik RS*, br. 87/18.
[32] *Službeni glasnik RS*, br. 87/18.
[33] ZoPO, čl. 6, st. 1.

policiju i Sektor za vanredne situacije), a onda preduzima mere u skladu sa definisanim procedurama usvojenim na osnovu plana obezbeđenja. Međutim, šire angažovanje privatnog obezbeđenja, van kruga objekta koji se obezbeđuje nije predviđeno, na šta ukazuju i odredbe pojedinih zakona koji uređuju ovu materiju.

U ZoPO nema odredbi o mogućnosti angažovanja privatnog obezbeđenja u slučajevima nakon proglašenja vanrednih situacije, kao što je to bilo eksplicitno predviđeno ukinutim Zakonom o vanrednim situacijama (ZoVS).[34] Naime, ZoVS je bilo predviđeno da u preduzimanju mera i aktivnosti na planu zaštite i spasavanja u slučajevima proglašenja vanredne situacije, učestvuju i tzv. osposobljena pravna lica. U pitanju su privredna društva i druga pravna lica koja su osposobljena i opremljena za zaštitu i spasavanje. Između ostalih, tu su spadali i privredni subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja.[35] Zbog toga je za očekivati bilo da se u ZoPO nađu, makar načelne, odredbe o angažovanju u vanrednim situacijama po npr. modelu zajedničkog angažovanja sa policijom (kroz institute pomoćne policije) ili kroz model privatnog obezbeđenja kao dela opštih jedinica civilne zaštite koje obrazuju jedinice lokalne samouprave (Radivojević, 2019; Lončar i sar., 2019).

U ZoSRKiUVS se privatno obezbeđenje uopšte eksplicitno ne spominje kao jedan od elemenata snaga sistema smanjenja rizika od katastrofa i upravljanja vanrednim situacijama.[36] Ono što je glavna novina predviđena ZoSRKiUVS, jesu povećane aktivnosti na planu smanjenja rizika od katastrofa. S tim u vezi, predviđene su određene obaveze za sva privredna društva i pravna lica (u koja spadaju i agencije za privatno obezbeđenje) i ona čija je delatnost od posebnog značaja za zaštitu i spasavanje. Naime, „svako privredno društvo i drugo pravno lice dužno je da, u okviru svoje delatnosti preduzima *sve mere prevencije i smanjenja rizika*, kao i da se odazove zahtevu nadležnog

[34] *Službeni glasnik RS*, br.111/09, 92/11 i 93/12. Pojedina empirijska istraživanja su npr. utvrdila da tokom razornih poplava u R. Srbiji 2014. godine nije bilo angažovanja subjekta iz oblasti privatnog obezbeđenja od strane nadležnih štabova za vanredne situacije, već su se pojedine agencije dobrovoljno javljale da pruže pomoć nadležnim organima u sprečavanju daljih i saniranju postojeći posledica poplava (Radivojević, 2019).

[35] ZoVS, čl. 8, tač. 25.

[36] ZoSRKiUVS, čl. 13, st. 3.

štaba i uzme učešće u sprovođenju mera zaštite i spasavanja".[37] Ostalo je nejasno šta se podrazumeva pod „svim merama prevencije i smanjenja rizika", s obzirom da Vlada još uvek nije donela Nacionalnu strategiju za smanjenje rizika od katastrofa i upravljanja vanrednim situacijama, koja to treba da odredi.[38] Takođe, upitno je i to zašto je nadležnim štabovima ostavljena diskreciona ocena da odluče da li će ili neće zahtevati angažovanje nekih (znači ne nužno i subjekata iz oblasti privatnog obezbeđenja) privrednih društava i pravnih lica. Pri tome, troškove nastale učešćem u sprovođenju mera zaštite i spasavanja, nadoknađuju se iz budžeta jedinice lokalne samouprave, pokrajine i Republike, u zavisnosti od toga koji štab za vanredne situacije je uputio zahtev za angažovanje.[39] Prethodno ukazuje da je privatno obezbeđenje prepoznato samo kao subjekt zadužen za ostvarivanje preventivnih mera i aktivnosti (koje uključuje izradu procena rizika, planova obezbeđenja objekta, izrade procedura, preduzimanje mera fifičko-tehničke zaštite i sl.) u okviru objekta, dok šireg angažovanja nakon proglašenja vanredne situacije nema. To se isto odnosi i na situaciju kada su u pitanju subjekti od posebnog značaja za zaštitu i spasavanje, osim ako Zakonodavac pod subjektima iz oblasti privatnog obezbeđenja ne podrazumeva „[...] *i druge koji raspolažu resursima za smanjenje rizika od katastrofa*."[40]
Polazeći od prethodno navedenog, u nastavku ćemo se posebno osvrnuti na ulogu privatnog obezbeđenja kada je u pitanju: 1) zaštita kritične infrastrukture i 2) aktivnosti u pogledu izrade procene rizika i planova zaštite i spasavanja.

2.1. Zaštita kritične infrastrukture

Donošenjem ZoPO, zakonodavac je prepoznao privatno obezbeđenje kao jednog od subjekta koji učestvuje u zaštiti obavezno obezbeđenih objekata,[41] odnosno objekta koji čine KI. Sa druge strane, iako ZoKI ni u jednoj svojoj odredbi nije spomenuo subjekte iz oblasti privatnog obezbeđenja, njegova rešenja nedvosmisleno ukazuju na značaj i ulogu privatnog obezbeđenja u njegovoj zaštiti. To se vidi iz odredaba ZoKI kojim su uređeni sledeći instituti: „operatori KI", „bezbednosni plan operatora za upravljanje rizikom" i „oficir za vezu". Operatori KI

[37]ZoSRKiUVS, čl. 30, st. 1.
[38]ZoSRKiUVS, čl. 11, st. 1.
[39] ZoSRKiUVS, čl. 30, st. 2.
[40]ZoSRKiUVS, čl. 31, st. 1.
[41]ZoPO, čl. 4 i 5.

su „državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinice lokalne samouprave, javna preduzeća, privredna društva ili druga pravna lica koja upravljaju sistemima, mrežama, objektima ili njihovim delovima koji su određeni kao KI“.[42]

Bezbednosni plan operatora za upravljanje rizicima je „plan koji izrađuje operator KI, kojim se definišu ciljevi i mere operatora na osnovu analize rizika koji plan sadrži“.[43] U pitanju je „dokument kojim se *utvrđuju mere smanjenja rizika, definišu odgovornosti i određuju dužnosti,* te uspostavlja okvir za postupanje u cilju otklanjanja, odnosno smanjenja posledica bezbednosnih pretnji definisanih u analizi rizika, koja je sastavni deo plana“.[44] Ono što ZoKI nije definisao jesu „mere smanjenja rizika“, tako da je svakom operateru ostavljeno da sam procenjuje i određuje koje su to mere. Operatori KI su dužni da *izrade bezbednosni plan* i da na isti pribave saglasnost MUP-a i to najkasnije šest meseci po određivanju sistema, mreža, objekata ili njihovih delova za KI, pri čemu Metodologiju, način izrade i sadržaj bezbednosnog plana operatora za upravljanje rizikom propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.[45] Predmetni akt još uvek nije usvojen.

Navedena rešenja su komplementarna onim iz ZoSRKiUVS u delu koji se tiče „procene rizika od katastrofa“, „plana zaštite i spasavanja“ i „plana zaštite od udesa“,[46] samo ostaje nejasno da li su to isti dokumetni ili će „operater“ imati obavezu izrade duplih procena rizika i planova zaštite i spasavanja (bezbednosnog plana), što bi dodatno opteretilo kako operatere prilikom njihove izrade tako i MUP-a koji treba da ih odobri. Na ovaj način stvara se utisak da se donose (gotovo) identični akti po osnovama iz dva različita zakona. Dodatnu konfuziju može da izazove i to što je ZoPO predviđena izrada „plana obezbeđenja“ na osnovu akta o proceni rizika.[47]

Dalje, operatori KI suu obavezi da imenuju (odrede) oficira za vezu. Oficir za vezu je„lice koje služi kao kontakt između operatora i MUP-a, koje obezbeđuje stalnu kontrolu rizika i pretnji, obaveštava o promenama u odnosu na KI, obaveštava MUP o evaluaciji rizika, pretnji i

[42]ZoKI, čl. 2, st. 1, tač. 5.
[43]ZoKI, čl. 2, st. 1, tač. 6.
[44]ZoKI, čl. 8, st. 1.
[45]ZoKI,čl. 8, st. 2 i 3.
[46]ZoSRKiUVS, čl. 15 i 17.
[47]ZoP, čl. 20, st. 7.

ranjivosti, koordinira bezbednosnim planom, vrši testiranja kroz vežbe i druge aktivnosti predviđene planom i obavlja sve druge poslove vezane za KI. Oficira za vezu imenuje MUP na predlog operatora KI iz redova zaposlenih. Predloženo lice mora posedovati licencu za oficira za vezu."[48] Uslovi za sticanje licence su visoko obrazovanje, bez navođenja posebne oblasti visokog obrazovanja, kao i položen poseban stručni ispit koji organizuje i sprovodi MUP. Akt koji uređuje način i program polaganja stručnog ispita propisuje ministar unutrašnjih poslova i on takođe još uvek nije donet.[49] Iz navedenih rešenja vidimo da je akcenat stavljen na prevenciju, koja se pre svega ogleda u razmeni podataka i informacija između operatera KI i MUP-a, što je svakako pozitivno i u funkciji je ostvarivanja operativne saradnje MUP-a i privatnog obezbeđenja. Takođe, možemo videti da navedeni poslovi po svojoj prirodi predstavljaju poslove privatnog obezbeđenja.

Dodatni vid preventivnog delovanja kada je u pitanju zaštite KI, a u funkciji je upravljanja rizicima od katastrofa, jeste da se *„prilikom izrade planskih dokumenata* [...]*ioblasti smanjenja rizika i upravljanja vanrednim situacijama*, KI mora tretirati na poseban način, naročito *u delu preventivnih aktivnosti* i *aktivnosti vezanih za odgovor na vanredne situacije u kojima mora imati prioritet*."[50] Ovo se naročito odnosi na one subjekte koje ZoSRKiUVS definiše kao „subjekti od posebnog značaja za zaštitu i spasavanje", „pravna lica koja obavljaju određene delatnosti" ili „SEVESO kompleks".[51]

Međutim, ostaje nejasno zašto privatnom obezbeđenju nije dat veći značaj s obzirom na mesto i ulogu koju mu daje ZoPO, odnosno kako na planu prevencije, tako i u slučajevima proglašenja vanrednih situacija. Da privatno obezbeđenje može imati značajnu ulogu u zaštiti KI vidimo i iz stavova pojedinih autora, a to su: izrada bezbednosnih procena rizika i planova delovanja; prevencija i smanjenje rizika; rano upozoravanje i mobilizacija; sadejstvo sa drugim organima na preduzimanju mera zaštite KI; otklanjanje šteta; širenje bezbednosne kulture i obuka šire populacije na zaštiti KI; zaštita širih zona neposrednog rizika; učešće u štabovima za vanredne situacije; ustupanje sopstvenih sredstava i ljudstva (mobilizacija) državnim organima u

[48]ZoKI, čl. 9
[49]ZoKI, čl. 9, st. 4-6.
[50]ZoKI,čl.10.
[51]ZoSRKiUVS, čl. 31 i 32, čl. 2, st. 1, tač. 22.

zaštiti KI nakon proglašenja vanrednih situacija; sprovođenje mera lične zaštite, evakuacije, zbrinjavanja, spasavanja, pružanja prve medicinske pomoći; asanacija terena i dr. (Stajić, 2018: 132). Međutim, nizak nivo obučenosti identifikovan u pojedinim istraživanjima jasno ukazuje na potrebu osmišljavanja odgovarajućih strategija i programa u okviru koji bi omogućili bolju edukaciju i obuku pripadnika privatnog obezbeđenja, kako bi njihova spremnost na reagovanje u katastrofama bilo na zadovoljavajućem nivou (Cvetković i Janković, 2020).

2.2. Izrada procene rizika (i planova zaštite i spasavanja)

ZoSRKiUVS je određeno da će procenu rizika od katastrofa i plan zaštite i spasavanja izrađivati privredna društva odnosno druga pravna lica (u koja spadaju i subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja) koja imaju ovlašćenje (licencu) za izradu procene rizika od katastrofa i plana zaštite i spasavanja i imaju u stalnom radnom odnosu najmanje tri zaposlena lica koja poseduju licencu za izradu procene rizika od katastrofa i plana zaštite i spasavanja. Pri tome, fizička lica moraju ispunjavati uslove u pogledu stručne spreme, završene obuke i položenog stručnog ispita u MUP-u.[52]Postavljamo pitanje zašto ovi poslovi kao takvi nisu određeni ZoPO kao poslovi privatnog obezbeđenja ili ZoSRKiUVS nisupovereni privatnom obezbeđenju, s obzirom da subjekti iz oblasti privatnog obezbeđenja, između ostalog, apliciraju i za Licencu za procenu rizika u zaštiti lica, imovine i poslovanja.[53] Na ovaj način, već postojeći subjekti privatnog obezbeđenja koji imaju Licencu za procenu rizika moraće da prolaze kroz ceo postupak sticanje licence u skladu sa ZoSRKiUVS (Licenca za izradu procenu rizika od katastrofa i plana zaštite i spasavanja). Da je privatno obezbeđenje (delimično) osposobljeno i za ove poslove govori i obuka koja se prolazi pre sticanja navedene licence, odnosno pojedine nastavne jedinice predviđene Pravilnikom o programima i načinu stručne obuke za vršenje poslova privatnog obezbeđenja i redarske službe, kao što su Tema 8. Procena rizika od požarnih opasnosti i Tema 9. Procena rizika od elementarnih nepogoda i drugih nesreća.[54]

Takođe, kako se postojećim subjektima iz oblasti privatnog obezbeđenja ne bi dodatno stvarali finansijski troškovi, trebalo je razmisliti o

[52]ZoSRKiUVS, čl. 19-21.
[53]ZoPO, čl. 9, st. 1, tač. 1.
[54]*Službeni glasnik RS*, br. 15/2019. Prilog 1.

rešenju koje bi omogućilo licima koja već imaju licencu za procenu rizika po ZoPO da ne pohađaju ili da pohađaju skraćenu obuku u pogledu apliciranja za Licencu iz oblasti procene rizika od katastroda i izrade planova zaštite i spasavanja u skladu sa ZoSRKiUVS. Na taj način bi se svakako uticalo na dalju profesionalizaciju i specijalizaciju već uspostavljenog sektora privatnog obezbeđenja. U praksi će svakako, između ostalih, ove poslove izrade procene rizika od katastrofa i planova zaštite i spasavanja obavljati već postojeće agencije iz oblasti privatnog obezbeđenja.

3. Zaključak

Donošenjem ZoPO Republika Srbija se svrstala u red država koje su sistemskim zakonom uredile oblast privatnog obezbeđenja, koje na današnjem nivou razvoja savremenih država dobija sve značajniju ulogu. Jedna od delatnosti privatnog obezbeđenja jesu i poslovi izrade procene rizika i planova zaštite (obezbeđenja) ina osnovu njih preduzimanje mera zaštite lica, imovine i poslovanja. Posebno značajno za svako društvo predstavlja zaštita svih onih objekata i sistema koji čine KI. Značaj KI se ogleda u tome što od normalnog i kontinuiranog funkcionisanja KI zavisi opstanak i funkcionisanje društva u celini. To je naročito vidljivo u slučajevima izbijanja katastrofa i proglašavanja vanredne situacije. Zbog toga države poseban akcenat stavljaju na upravljanje rizicima od katastrofa, odnosno preduzimanju svih onih mere i aktivnosti na planu smanjenja rizika, procene rizika, stvaranja spremnosti i otpornosti društva na katastrofe pre njihovog nastanka, a onda i adekvatnog reagovanja u slučaju njihovog nastupanja.

Privatno obezbeđenje, iako mu se načelno daje na značaju u SNBRS, nije normativnopravnim aktima dobilo značajniju ulogu u upravljanju rizicima u katastrofama. To se naročito odnosi na onu fazu nakon nastanka katastrofe, odnosno nakon proglašenja vanredne situacije. Zbog toga bi trebalo, a u skladu sa stavovima iznetim u SNBRS, kao i sugestijama iznetim u ovom radu, izvršiti određene izmene i dopune u ZoPO, ZoSRKiUVS i ZoKI. Navedno bi dodatno osnažilo celokupan sektor privatnog obezbeđenja, njegovu dalju profesionalizaciju i speciljalizaciju, a društvo bi dobilo još jednog dodatnog subjekta osposobljenog i opremljenog za upravljanje rizicima od katastrofa.

Reference

1. Cvetković, V., Janković, B. (2020). Private Security Preparednes for Disaster Caused by Natural and Anthropogenic Hazards, *International Journal of Disaster Risk Management*, 2(1), 23-33.
2. Fischer, J. R., Halibozek, E., Green, G. (2008).*Introduction to Security*, Eighth Edition, New York: Elsevier Inc.
3. Hess, M. K. (2009).*Introduction to Private Security*, Fifth Edition, Belmont: Wadsworth, Cengage Learning.
4. Janković, B., Cvetković, V. (2021). Relations between police and private security officers: a case study of Serbia, *Security Journal*.
5. Lončar, Z., Radivojević, N., Radošević, R., Mirković, V. (2019). Saradnja policije i privatnog obezbeđenja u vanrednim situacijama u Republici Srbiji – stanje i mogućnosti. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu*, 53(1), 113-131.
6. Radivojević, N. (2019). *Javno-privatno partnerstvo u oblasti javne bezbednosti u razvijenim zemljama sa posebnim osvrtom na Republiku Srbiju*, Doktorska disertacija, Novi Sad: Pravni fakultet u Novom Sadu.
7. Stajić, Lj. (2018). Zaštita kritične infrastrukture i privatno obezbeđenje. *U: Harmonizacija srpskog i mađarskog prava sa pravom Evropske unije*, 119-135.
8. Ustav Republike Srbije, *Službeni glasnik RS*, br. 98/06.
9. Strategija nacionalne bezbednosti Republike Srbije, *Službeni glasnik RS*, br. 94/19.
10. Zakon o vanrednim situacijama, *Službeni glasnik RS*, br.111/09, 92/11 i 93/12.
11.Zakon o privatnom obezbeđenju, *Službeni glasnik RS*, br. 104/13, 42/15 i 87/18.
12. Zakon o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama, *Službeni glasnik RS*, br. 87/18.
13. Zakon o kritičnoj infrastrukturi, *Službeni glasnik RS*, br. 87/18.
14. Pravilnik o programima i načinu stručne obuke za vršenje poslova privatnog obezbeđenja i redarske službe, *Službeni glasnik RS*, br. 15/19.

THE ROLE OF PRIVATE SECURITY IN DISASTER RISK MANAGEMENT

Nenad Radivojević
Faculty of Law, University of Novi Sad

Abstract: Increasingly numerous and destructive phenomena such as mass and frequent natural disasters, terrorist attacks on critical infrastructure, accidents, technical-technological accidents and similar events often lead to the declaration of emergencies. This has influenced the states to reorganize their elements of the national security system, and especially the systems of disaster risk reduction and emergency management, to respond to the mentioned forms of threats in a timely and adequate manner. The backbone of this reorganization is the activities on the adoption of the legal framework which expands the circle of subjects of protection and rescue. One of those entities in the company are also entities in the field of private security. The subject of this paper is the analysis of positive legal regulations governing the field of private security, critical infrastructure protection and disaster risk reduction and emergency management in the Republic of Serbia, and aims to review the current and possible role of private security in disaster risk management.

Keywords: disasters, risk management, private security, role, analysis, regulation.